

علامه جوادی آملی قرآن را دارای ولایت علمی بر همه مشربها می‌داند

از منظر آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی قرآن کتابی تفسیرپذیر است که ولایت علمی بر همه مسلک‌ها و مشربها دارد و آن را باید آن‌گونه فهمید که خداوند متعال توسط نبی، ولی و عقل تأیید می‌کند.

از منظر آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی قرآن کتابی تفسیرپذیر است که ولایت علمی بر همه مسلک‌ها و مشربها دارد و آن را باید آن‌گونه فهمید که خداوند متعال توسط نبی، ولی و عقل تأیید می‌کند.

حجت‌الاسلام والمسلمین رجب‌علی مقیسه، محقق و مدرس حوزه
حجت‌الاسلام والمسلمین رجب‌علی مقیسه، محقق و مدرس حوزه، در گفت‌وگو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا) اظهار کرد: یکی از مسائلی که آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی همچون استاد خود علامه طباطبایی در تفسیر خود مطرح کرده - و صاحب‌نظران باید در این زمینه بیش از پیش دقت کرده و صحت و درستی آن را برهانی‌تر کنند - این است که پس از پذیرفتن قرآن به عنوان یک کتاب تفسیرپذیر و کتاب هدایت بشر، آیا این کتاب به خودی خود می‌تواند تبیین و تفسیر شود، یا این‌که برای آن نیازمند به چیزی غیر از خود است؟

مدرس سطح عالی فقه و اصول حوزه افزود: به عبارت دیگر و برای نمونه نقش روایات، بیانات ائمه (ع) و به طور کلی سنت در ارتباط با بازگشایی محتوایی قرآن چه نقشی است؟ آیا قرآن منهای سنت و بیان ائمه معصومین (ع) خودبه‌خود روشن و مبین است یا این‌که برای تبیین قرآن انضمام سنت لازم است؟

شاگرد آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی گفت: به نظر می‌رسد که در برخی از بیانات و عبارات آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی این مطلب آمده که هر یک از قرآن و سنت به خودی خود کاملند و این‌گونه نیست که قرآن و سنت دو ناقص باشند تا همدیگر را تکمیل کنند؛ بنابراین قرآن به خودی خود کامل و «#171؛تبییناً لکل شیء» است و به فرموده ائمه اطهار (ع) دارای بطون و بطون آن دارای بطونی دیگر است. قرآن نیازمند به غیر نیست و بیان و هدایت بودن آن وابسته به غیر نیست.

مدرس سطح عالی فقه و اصول حوزه عنوان کرد: ممکن است گفته شود قرآن کامل است و بیان و تبیین همه چیز است، اما «#171؛تبیین لکل شیء» باز مبینی می‌خواهد؛ به این معنا که قرآن گرچه «#171؛تبیین لکل شیء» است اما برای آن کسی که به امضای خود قرآن و با بیان خود قرآن، مبین و مفسر قرآن باشد.

محقق و مدرس حوزه علمیه قم گفت: شخص خاتم (ص) مبین قرآن است؛ قرآن برای شخص خاتم (ص) و برای امامی که نفس تنزیلی خاتم (ص) است، «#171؛تبییناً لکل شیء» است، اما ممکن است غیرمعصومین و کسانی که نفس تنزیلی پیامبر (ص) نیستند، به ژرفا و عمق و بلندای معارف قرآن نائل نشوند.

مقیسه خاطر نشان کرد: از این جهت هیچ منافاتی وجود ندارد که ما قرآن را «#171؛تبیین لکل شیء» بدانیم و از سوی دیگر بگوییم مبین قرآن باید شخص خاتم (ص) و ائمه معصومین (ع) باشند و کسانی که می‌خواهند تفسیر قرآن کنند، در راستای رهنمودهای متلقات از قرآن و متلقات از ائمه معصومین (ع) به تفسیر قرآن بپردازند.

مدرس و محقق حوزه علمیه قم با بیان این‌که قرآن «#171؛هدی للمتقین» و «#171؛هدی للناس» است، تصریح کرد: متقین به صورت بالفعل و مردم بالامکان می‌توانند از قرآن توشه بگیرند و بهره‌مند شوند، اما وقتی که در فضای قرآن و در فضای رهنمودهای خاتم (ص) و معصوم (ع) حرکت کنند.

مقیسه افزود: در تفسیر آیت‌الله‌العظمی جوادى آملی این نکته کاملاً مشهود است که قرآن هر نوع ولایت علمى دیگر مشرب‌ها و مسلک‌ها را نفی می‌کند و خود قرآن از این جهت بی‌نیاز از غیر است، ولی با این حال این تفسیر هرگز نقش نفس نبوى و ولوى را در تفسیر - چه تفسیر خود آن بزرگوار از آیات و چه رهنمودهایی که به شاگردان خود برای فهم این تفسیر داده‌اند - نادیده نگرفته است.

محقق و مدرس حوزه علمیه قم اضافه کرد: این‌گونه نیست که تفسیر «#دهاق تسنیم» قرآن را کتاب تفسیرپذیر بداند، اما این تفسیرپذیری را منهای دخالت، راهنمایی و رهنمود دادن از شخص خاتم(ص) و شخص وصی خاتم(ص) در نظر بگیرد؛ از منظر آیت‌الله‌العظمی جوادى آملی قرآن کتابی تفسیرپذیر است که ولایت علمى بر همه مسلک‌ها و مشرب‌ها دارد و آن را باید آن‌گونه فهمید که خداوند متعال توسط نبی، ولی و عقل - که در نهاد بشر و بندگان خود تعبیه شده است - تأیید می‌کند.

وی بیان کرد: بنابراین می‌توان گفت که صاحب تفسیر شریف «#دهاق تسنیم» قرآن را «#تبیان لکل شیء» می‌داند و در عین حال بر این نکته تأکید می‌کند که عالم تفسیر باید در فرآیند تفسیر خود شخص نبی اکرم(ص)، شخص وصی(ع) و همچنین عقل فطرى خود را معیار و مصباح قرار دهد تا این‌که به شبهه واهی مدعیان «#حسبنا کتاب الله» دچار نشود.

مدرس سطح عالی فقه و اصول حوزه با بیان این‌که حضرت پیامبر(ص) و ائمه معصومین(ع) خود باب تفسیر را برای ما گشوده‌اند، ادامه داد: در مقابل عده‌ای از علما دچار خرافه شده و تفسیر قرآن را از عهده بشر خارج دانستند، اما دانشمندان و بزرگوارانی همچون مؤلف بزرگوار تفسیر نفیس «#دهاق تسنیم» با استناد به روایات فراوانی - که در علم اصول بحث می‌شود - قرآن را تفسیرپذیر می‌دانند و با تمسک به این روایات در آیات الاحکام تبیین می‌کنند که امام معصوم(ع) چگونه روش تفسیر قرآن را از ناحیه ارجاع فهم خطابات به شاگردان خود آموزش می‌دهد.

مقیسه افزود: در نتیجه می‌توان گفت که هرچند قرآن کتابی کامل و «#تبیان لکل شیء» است، ولی در بیانات عدیده‌ای مبین همین قرآن، تنها شخص معصوم(ع) و آن کسی است که با رهنمود معصوم(ع) و با عصای ولایت و تأسی به آن مقام عصمت و طهارت در این فضا حرکت می‌کند.